

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

13 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței nr. 196 al Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 25 septembrie 1945, în cauza penală privindu-l pe

Malanca Ivan xxxxx

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința nr. 196 al Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 25 septembrie 1945, Malanca Ivan a fost condamnat în baza art.58-1 „b” Cod penal al RSFSR, cu aplicarea prevederilor art. 51 Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicția drepturilor prevăzute de art. 31 pct. a, b, v, g) Cod penal al RSFSR pe un termen de 3 ani cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Malanca Ivan, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, efectuând serviciul militar în una din unitățile militare ale armatei roșii, în luna iulie 1941 a dezertat din unitate, stabilindu-se cu traiul în or. Bender. Odată cu apropierea trupelor armatei roșii de Basarabia, în luna martie 1944, Malanca Ivan a fugit în or. Buzău și la cerințele comisiei de control de a reveni în țară a refuzat categoric, astfel a comis trădare de patrie.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Malanca Ivan a declarat că vina o recunoaște parțial, în anul 1941 a fost înrolat în armata roșie, la data de 08 iulie 1941 a nimerit în încercuire și împreună cu alți ostași s-au predat inamicului. Ulterior a fost eliberat din lagăr și a revenit în or. Bender unde a activat la uzină până în luna martie 1944. După ce trupele armatei roșii s-au apropiat de oraș, la ordinul conducerii au fost încărcate utilajele uzinei și transportate în or. Buzău, unde și a rămas să locuiască. La solicitarea comisiei a reveni în țară a refuzat, deoarece își deschise o afacere în Buzău cu care își întreținea familia.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței nr. 196 al Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 25 septembrie 1945, în privința lui Malanca Ivan, cu încetarea procesului

penal și reabilitarea acestuia, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1 În argumentarea recursului în anulare recurentul indică că:

- în cadrul anchetării cauzei penale, precum și examinării acesteia de către Tribunalul militar, nu a fost stabilit faptul trădării de patrie comise de către militarul Malanca Ivan;

- de către instanța de judecată a fost încălcat un drept fundamental al inculpatului Malanca Ivan și anume cel la apărare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie;

- sentința de condamnare emisă în privința lui Malanca Ivan este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct.44) Cod de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- inculpatul Malanca Ivan în conformitate cu art.3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat;

4. *Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.*

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea de condamnare a lui Malanca Ivan, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece acesta a fost condamnat pentru trădare de patrie pe motive politice, fapte ce cad sub

incidența art. 1 din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Malanca Ivan urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Malanca Ivan, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Malanca Ivan, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Armatei nr.37 din 05 iulie 1944,, în privința lui *Malanca Ivan xxxxx*, condamnat în baza art. 58-1 „b”, Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Guzun Ion